

ČEŠI I SLOVÁCI JSOU DNES MÉNĚ OCHOTNI SE POLITICKY ANGAŽOVAT NEŽ PŘED DESETI LETY

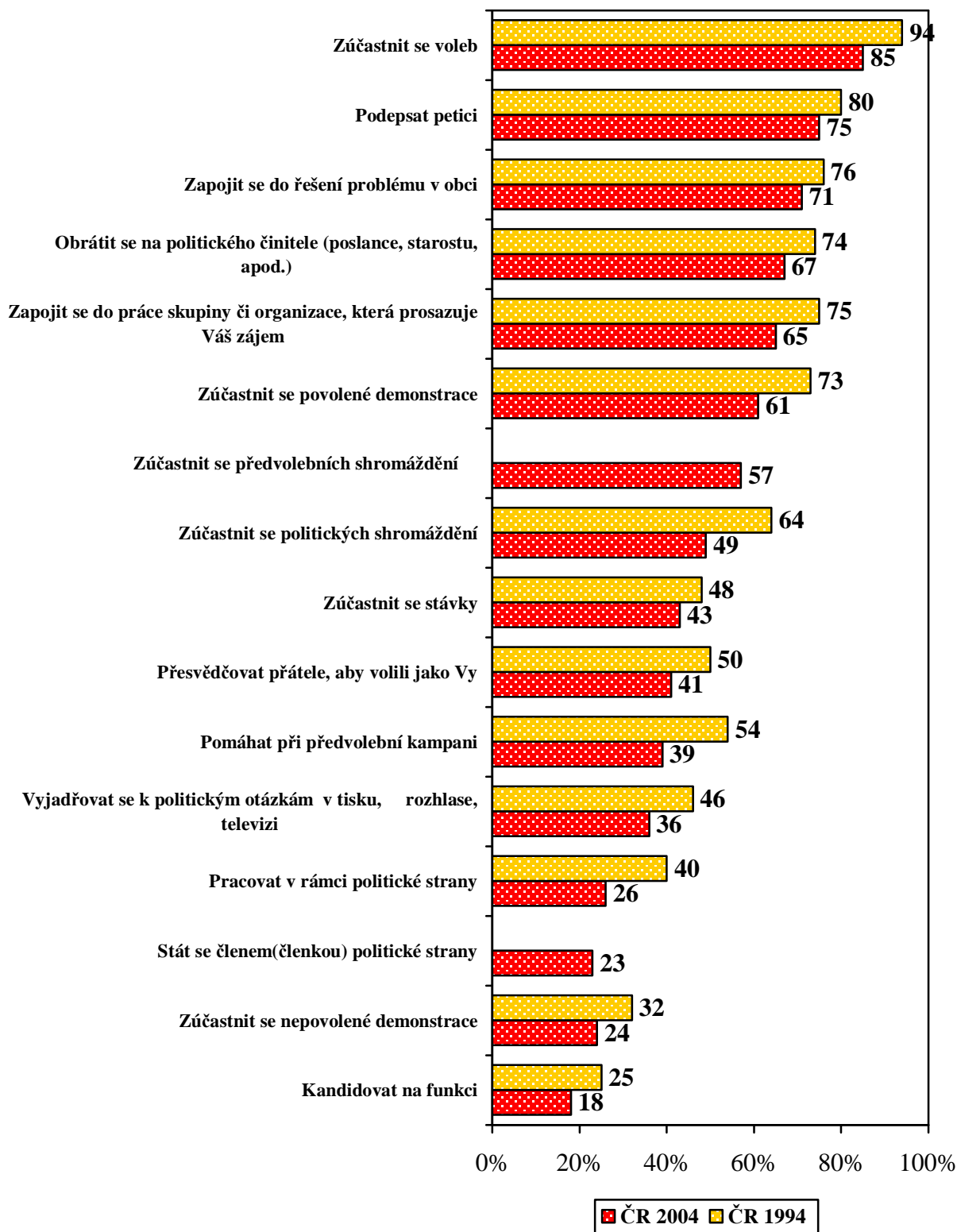
Následující údaje vycházejí ze společného výzkumu veřejného mínění uskutečněného společnostmi STEM – Středisko empirických výzkumů a IVO – Institut pre verejné otázky v Bratislavě v závěru roku 2004. Projekt navazuje na stejný česko–slovenský srovnávací výzkum, který se uskutečnil přesně před 10 lety. Zjištění tak umožňují unikátní srovnání vývoje a aktuálního stavu názorů veřejnosti na situaci v obou částech bývalé federace. Oba výzkumy jsou reprezentativní pro dospělou populaci ve věku od 18 let. V České republice proběhl výzkum ve dnech 29. 11. – 7. 12. 2004, na Slovensku ve dnech 12. – 22. 11. 2004. V ČR bylo dotázáno 1681 respondentů, v SR 1277 respondentů.

Z hlediska ochoty občanů podílet se na politickém a veřejném dění má politická kultura v České republice a na Slovensku mnoho podobných rysů. Stejně jsou například aktivity, o něž projevuje veřejnost v obou zemích největší a nejmenší zájem. K příležitostem, které jsou Češi i Slováci ochotni využívat nejčastěji, patří vedle účasti ve volbách a podepisování petic také podíl na řešení problémů obce a města, oslovování politických a veřejných činitelů, zapojování se do práce zájmových skupin či organizací a v České republice také účast na povolených demonstracích. Naopak nejmenší zájem mají občané jak v Česku, tak na Slovensku o politickou angažovanost v užším slova smyslu – o členství v politické straně a o kandidaturu do funkcí a také o účast na nepovolených demonstracích. Vcelku ale platí, že obyvatelé České republiky projevují ve všech formách větší vůli k politické angažovanosti než Slováci.

Jiným společným rysem politické kultury v obou zemích je pokles ochoty k politické angažovanosti ve srovnání s rokem 1994. V Česku i na Slovensku se v průběhu posledních deseti let výrazně snížil zájem o účast na kolektivních akcích, jako jsou politická shromáždění a povolené demonstrace. Zřetelně poklesl i podíl lidí, kteří by byli ochotni pomáhat při předvolební kampani nebo pracovat v politické straně. Podstatně menší je v současné době v obou zemích také zájem o některé formy občanské participace na veřejném životě, jako je snaha vyjadřovat se k veřejným záležitostem v médiích nebo spolupracovat se zájmovými skupinami či organizacemi. Mezi Slováky zřetelně kleslo i procento těch, kteří by byli ochotni přesvědčovat své přátele k volbě nějakého politického subjektu.

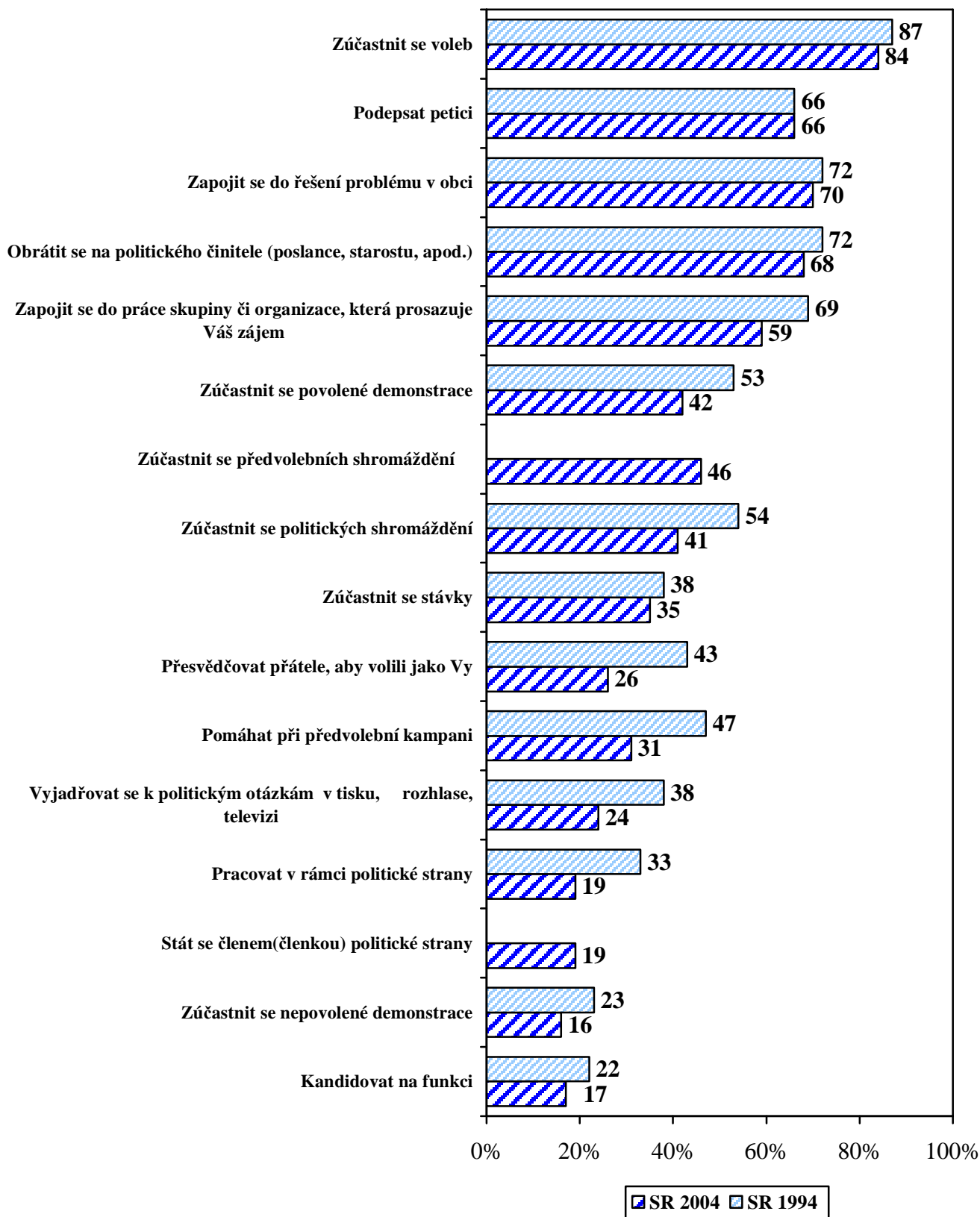
*"Pokud by to bylo potřebné, byl/a byste ochoten/a použít
v budoucnu následující způsoby politické činnosti?"*

ČESKÁ REPUBLIKA (kladné odpovědi v %)

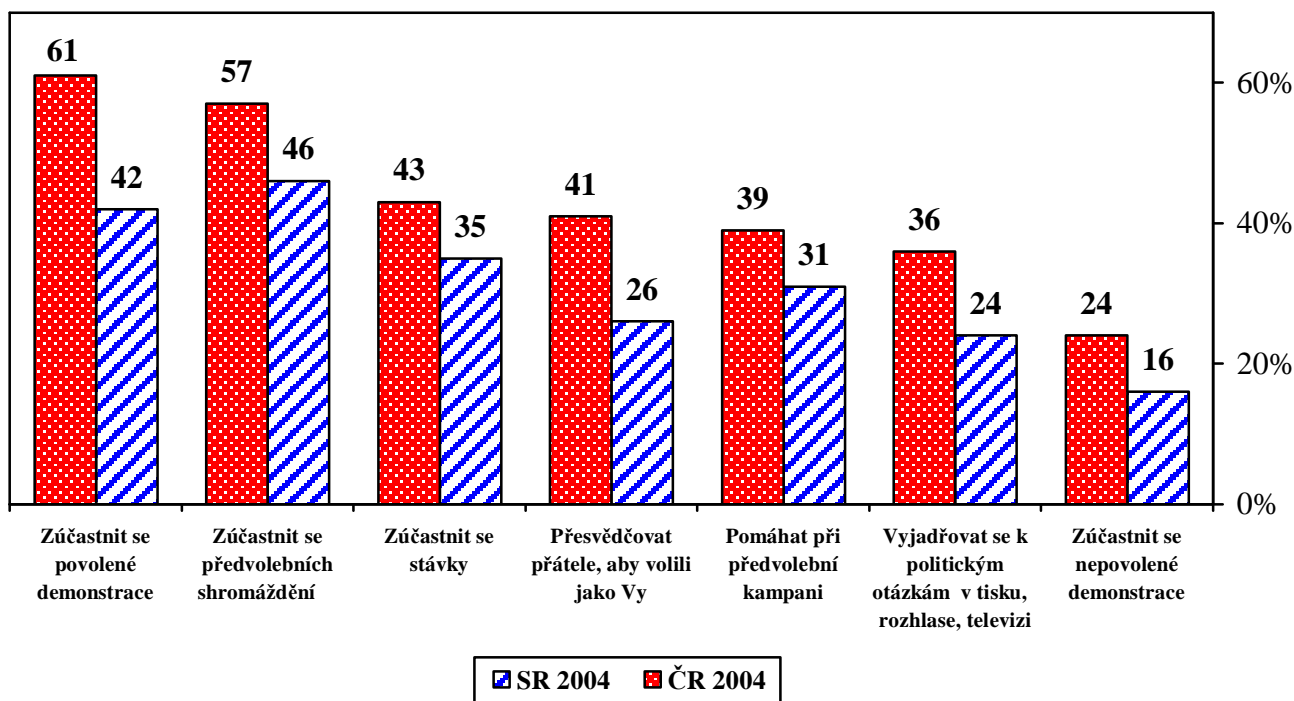
Pramen: STEM Praha, 1994 a 2004

*"Pokud by to bylo potřebné, byl/a byste ochoten/a
v budoucnu použít následující způsoby politické činnosti?"*
SLOVENSKÁ REPUBLIKA (kladné odpovědi v %)

Pramen: FOCUS Bratislava, 1994 a Inštitút pre verejné otázky Bratislava, 2004

Největší rozdíly v ochotě použít v případě potřeby jednotlivé způsoby politické činnosti mezi ČR a SR
(kladné odpovědi v %)

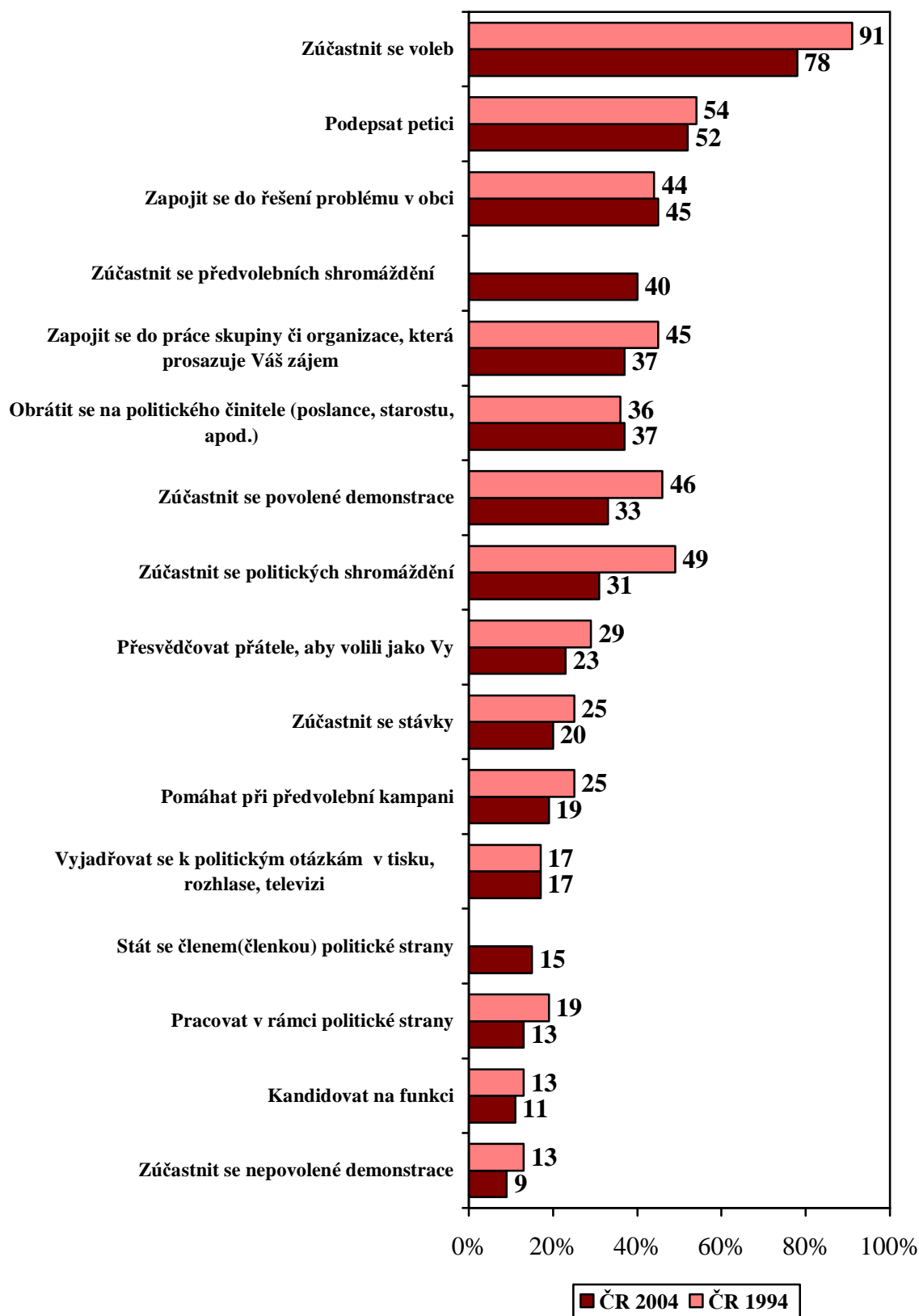

Pramen: STEM Praha, 2004 a Inštitút pre verejné otázky Bratislava, 2004

Deklarovaná ochota k účasti na politickém a veřejném životě je závislá na pohlaví a vzdělání. Pokud bychom chtěli charakterizovat typického člověka, který by použil jednotlivé způsoby prosazení politických zájmů častěji než ostatní, šlo by nejspíš o muže s vysokoškolským vzděláním. Co se týče věku, nejsou mezi jednotlivými skupinami velké rozdíly. Výrazněji se odlišuje v obou zemích jen skupina 60letých a starších, která častěji už nepočítá s použitím takových aktivit, jako jsou stávky, demonstrace nebo přímá angažovanost v práci politické strany.

Zatím jsme hovořili pouze o deklarovaném zájmu o politické a občanské aktivity (potenciální angažovanost). Skutečná participace občanů na politickém dění je v obou zemích přirozeně podstatně nižší. Největší rozdíly mezi potenciální a praktikovanou politickou aktivitou se týkají těch způsobů angažovanosti, u kterých je deklarovaný zájem největší (obrátit se na politického činitele, zapojit se do práce zájmových skupin a organizací, spolupracovat při řešení problémů obce, zúčastnit se povolené demonstrace). Také u praktikované politické angažovanosti lze ve srovnání s rokem 1994 pozorovat výrazný pokles politické aktivity občanů v obou republikách. V ČR je ovšem celková úroveň reálné politické angažovanosti vyšší než na Slovensku.

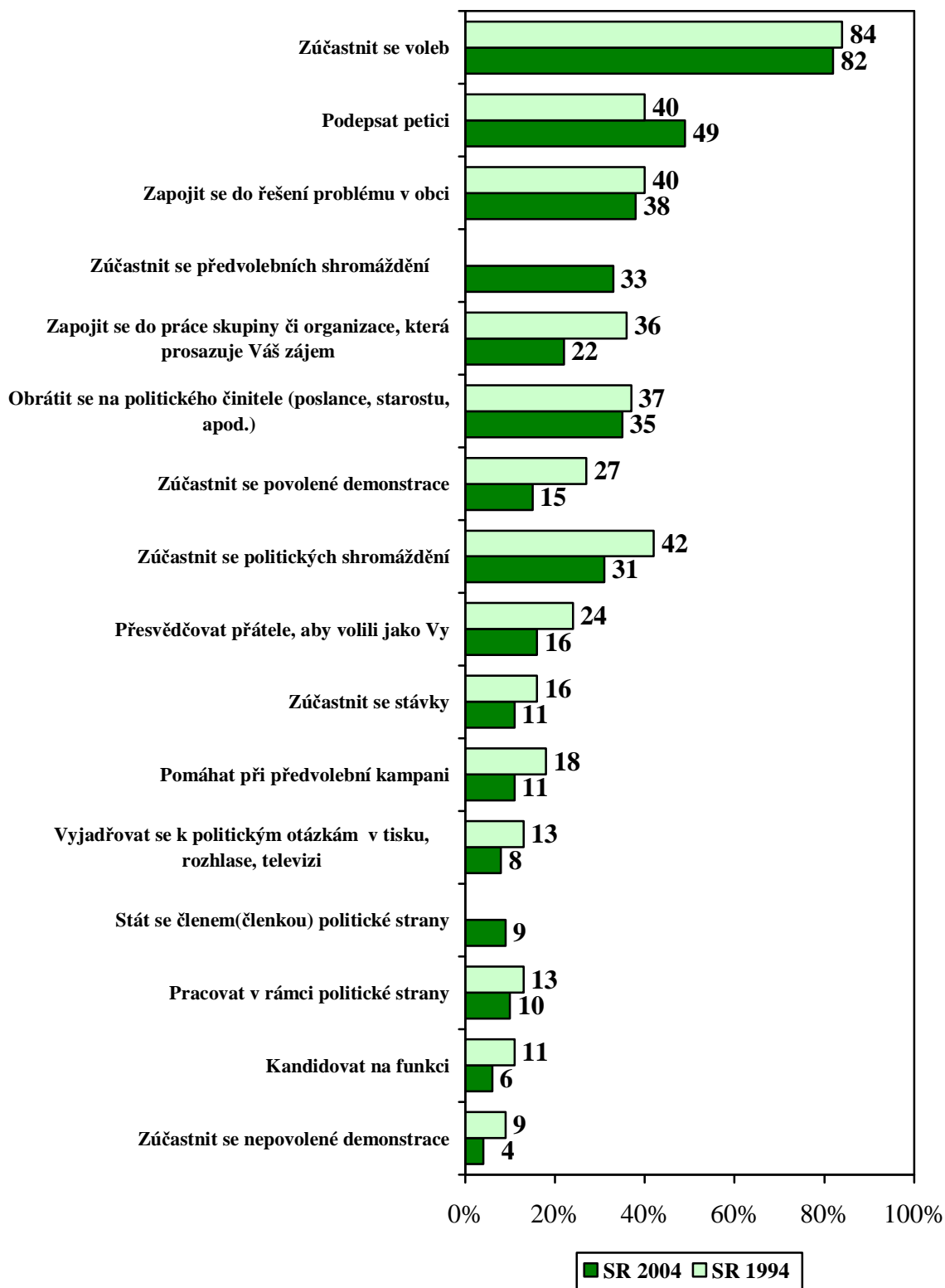
"Použil/a jste již někdy v životě následující způsoby politické činnosti?"
ČESKÁ REPUBLIKA (kladné odpovědi v %)

Pramen: STEM Praha, 1994 a 2004

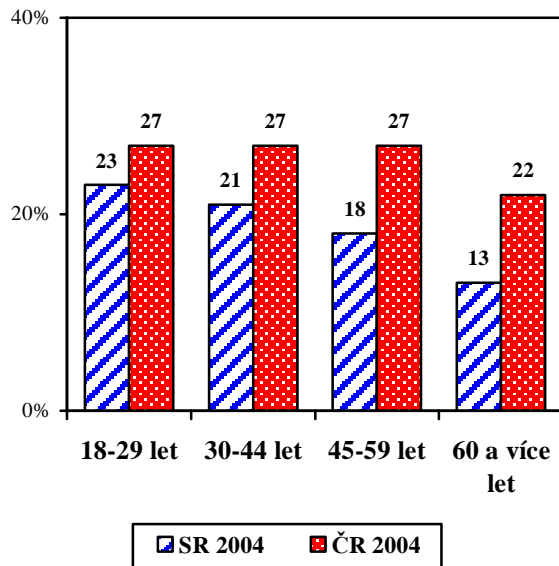
*"Použil/a jste již někdy v životě následující způsoby
politické činnosti?"*

SLOVENSKÁ REPUBLIKA (kladné odpovědi v %)

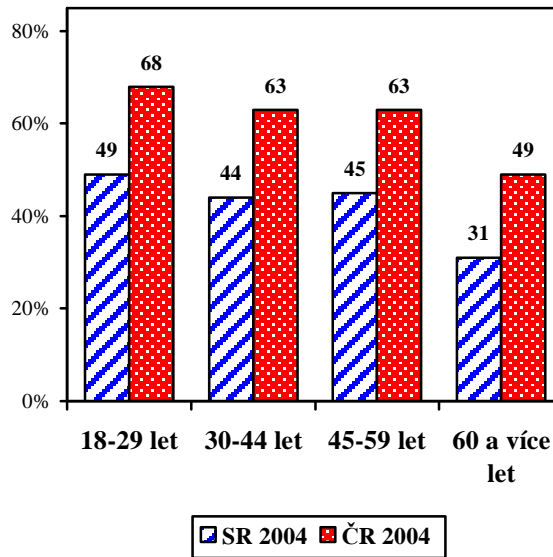

Pramen: FOCUS Bratislava, 1994, a Inštitút pre verejné otázky Bratislava, 2004

**Práce v rámci politické strany -
potenciální použití podle věku
(kladné odpovědi v %)**

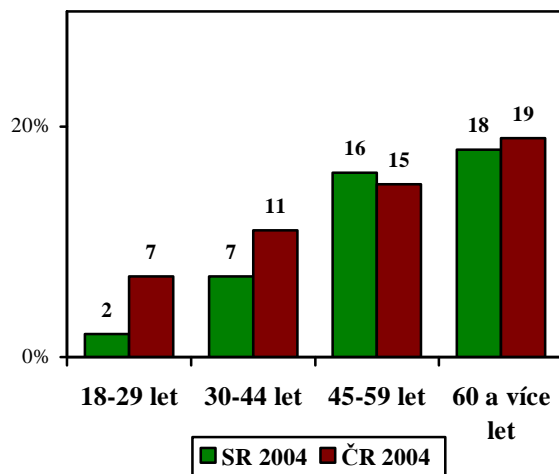

**Účast na povolených
demonstracích - potenciální
použití podle věku
(kladné odpovědi v %)**

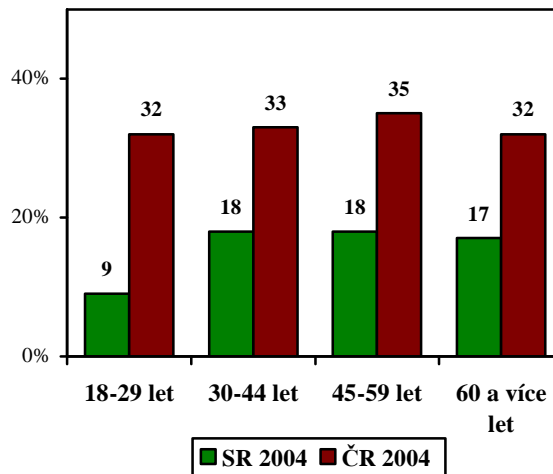

Pramen: STEM Praha, 2004 a Inštitút pre verejné otázky Bratislava, 2004

**Práce v rámci politické strany -
praktické použití podle věku
(kladné odpovědi v %)**

**Účast na povolených
demonstracích - praktické
použití podle věku
(kladné odpovědi v %)**

Pramen: STEM Praha, 2004 a Inštitút pre verejné otázky Bratislava, 2004